

Omar Tello

Tekst en foto's: Paul Raadschelders

Hij begon met een weiland en een idee, meer dan dertig jaar geleden. Omar Tello, een accountant uit Puyo, Ecuador. Puyo ligt aan de rand van de Amazone. De naam 'Puyo' betekent in het Quecha – een inheemse taal – 'bewolkt'. Het ligt dan ook in het regenwoudgebied. Zijn idee: weiland terugbrengen naar secundair bos met dezelfde kwaliteit als primair bos. Ruimer: mensen bewust maken en besmetten met zijn idee de Amazone-jungle te redden. Om te beginnen kocht hij zeven hectare weiland midden tussen andere weilanden. Voor zo ver valt na te gaan is het oorspronkelijke primaire bos tussen 1920 – 1930 gekapt voor de teelt van suikerriet, gevolgd door veeleef. Zoals met veel tropische gronden: de humeuze toplaag was maar dun en verloor na 5 – 10 jaar zijn vruchtbaarheid. Wat overblijft was een monocultuur van één soort gras waarop niet meer dan 1 – 2 koeien gehouden kunnen worden. Met daarbij toenemende bodemerosie.

Hard werk

De eerste tien jaar werkte hij alleen: bomen opkweken en uitplanten. Proberen het humusgehalte met lokale middelen op te hogen. Hard werk. De eerste jaren ging de aanplant telkens verloren door insectenplagen. Na 5 – 10 jaar verbeterde de aangroei: er kwamen steeds meer natuurlijke vijanden van de plagen, onder andere spinnen. Na 16 – 20 jaar nam de diversiteit aan insecten sterk toe; er begon zich een natuurlijk evenwicht te ontwikkelen. Ook kwamen op sommige plekken waterbronnen terug en vestigden zich steeds meer reptielen en amfibieën. De vogels kwamen terug. Zelfs zagen we enkele aapjes door de boomtoppen zwaaien. Het humusgehalte van de bodem bereikte het niveau van een primair bos. Nu handhaaft het bos zichzelf en hoeven alleen nog maar bepaalde soorten bomen plaatselijk te worden bijbemest. En het mooie is: van begin af aan heeft hij de voortgang van het herstel gedocumenteerd door van elk nieuwe verschijning – insect,

plant, dier – een foto te maken. Deze beslaan nu de vier wanden van een gebouw. Zo krijg je als bezoeker een chronologisch beeld van alle veranderingen.

Door het reservaat

Omar Tello gidst ons over de steile paadjes door het reservaat, op en af gaand op 950 m hoogte. Af en toe steken we een watertoe over. In het bos groeien talrijke orchideeën, uitsluitend botanische soorten die van nature in Ecuador voorkomen. Ongeveer een kwart van de 20.000 inheemse plantensoorten in Ecuador zijn orchideeën. Ook bedreigde boomsoorten van het regenwoud groeien er. Zo nu en dan stoppen we bij een plant en vertelt hij over de medicinale eigenschappen ervan of over hoe de plant door inheemse indianenvolkeren in het Amazonegebied gebruikt wordt.

Tot zover dus een geweldig succesverhaal. Alleen: zoets als een ecologische hoofdstructuur bestaat er niet in Ecuador. Er is slechts in heel beperkte mate uitwisseling mogelijk tussen het reservaat en de omgeving. Een naburig bos is er slechts op kilometers afstand. De bebouwde kom rukt op. Er is een mogelijkheid twintig hectare aangrenzend weiland aan te kopen. Maar door de verstedelijking zijn de grondprijzen enorm gestegen. Er worden pogingen ondernomen om fondsen te werven.

Voor meer info: zie www.jardinbotanicolasorquideas.com

Een poeltje in het bos, waar zelfs de vissen in terug zijn

Klimmen en dalen door het reservaat

Poederkwasen

Heliconia sp.

Maxillaria fletscheriana

Oncidium klotzianum

Xylobium foveatum

Peristeria lindenii

Miltonia sp.

Scaphosepalum sp.

Rodríguezia lanceolata

Masdevallia guttulata

Stanhopea anfracta